

Prof. dr hab. Jolanta Antas
Zakład Teorii Komunikacji Wydział Polonistyki UJ
31-007 Kraków
ul. Gołębia 20
tel.: (12) 663-13-93
jolanta.antas@uj.edu.pl

Zalecenia dla nagrywających kamerą swoje tematyczne opinie lub światopoglądowe przesłania innym ludziom do obejrzenia wideofonicznego

Zalecenia techniczne

Kamera jest tylko nośnikiem przesłania, a nie środkiem stylistycznym, zatem musi być martwym rejestratorem ludzkiej ekspresji. Tak jak w rzeczywistym dialogu, gdzie punkt widzenia mówiącego nie zmienia się odbiorcy, tak musi też działać kamera – nie może zmieniać perspektywy odbioru (zero tzw. Zum). Dynamikę odbioru wyznacza ekspresja ciała mówcy: jego mimika, gesty, a nie kamera. Aby to było możliwe kamera musi objąć tors mówcy, by widoczne były jego gesty.

Mówca musi sobie wyobrazić wirtualnego odbiorcę i zachowywać się tak jak, by miał go przed oczami (tak jak w rzeczywistym dialogu) i powinien zwracać się do niego bezpośrednio (utrzymując z nim kontakt wzrokowy i interpersonalny)

Układ tekstu wypowiedzi:

Masz 15 minut, w których musisz wiedzieć, co chcesz przekazać : Musisz mieć tezę i przesłanie, myśl i jej sedno. Musisz wiedzieć ,co chcesz powiedzieć i wyobrazić sobie to, z czym chcesz zostawić odbiorcę. Z jaką myślą, z jakim przesłaniem. Aby zapewnić sobie czytelność swojego przesłania zastosuj retoryczną zasadę: trzy razy P, która brzmi ”**powiedz**, co chcesz powiedzieć (1), **powiedz to** (2) i **powiedz**, co, **powiedziałeś** (3)” , czyli podsumuj swoje przesłanie. Zastosuj też 4 filary zrozumiałości komunikatu. Oto one:

Zasady dobrze zbudowanej wypowiedzi czyli cztery filary zrozumiałości komunikatu:

1. **Prostota** (w formułowaniu wypowiedzi), zamiast złożoności
2. **Uporządkowana członowość** (w budowie tekstu), zamiast chaosu, nieprzejrzystości
3. **Lapidarność**, zamiast rozwlekłych wywodów
4. **Dodatkowa stymulacja**, zamiast jednostajności

Jak to osiągnąć:

Ad. 1. **Prostota**: budowanie zdań krótkich, używanie znanego słownictwa, wyjaśnianie słownictwa specjalistycznego, konkretne i obrazowe ujmowanie treści, przejrzystość.

Ad2. **Uporządkowana członowość**: odróżnianie treści głównych od pobocznych, dbałość o wewnętrzną spójność - logiczny układ treści, w którym jedne informacje wynikają z drugich.

Ad3. **Lapidarność:** ograniczanie się w wypowiedzi do istoty rzeczy, używanie minimum słów dla przekazania maksimum treści, brak zbędnych szczegółów, przesadnych wyjaśnień, szerokich wywodów, dygresji, powtórzeń, udziwnień, gadulstwa, pustej frazeologii, tekst ma być skoncentrowany na celu.

Ad. 4. **Dodatkowa stymulacja:** posługiwanie się różnymi sposobami na ożywienie wypowiedzi i pobudzenie zainteresowania słuchaczy przez wplatanie anegdot, dowcipnych uwag, zwracanie się bezpośrednio do odbiorcy, stosowanie przykładów z własnego życia, stosowanie pytań retorycznych, dopuszczanie do głosu „elementu ludzkiego” itp.

Kamera to scena, a mówca to aktor

Ważnym elementem wypowiedzi do kamery jest zaangażowanie ciała w ekspresję wypowiedzi. Należy jednak odróżnić gestykulację złą od dobrej. Zła gestykulacja to zachowania samodotykowe, (takie jak głaskanie brody, głaskanie rąk, pocieranie paluszka – ulubiony gest Tuska; głaskanie włosów, łączenie palców obu dłoni w kształt wieżyczki itp). Takie zachowania samodotykowe są wyrazem braku zaangażowania mówcy w wypowiedź i stanowią przeciwieństwo gestów narracyjnych, obrazujących jego tok myślowy, a więc gestów zależnych od mowy, których ilość rośnie proporcjonalnie do zaangażowaniu się mówcy w przekazywaną ideę. Gesty zależne od mowy to spontaniczne znaki myśli, kryjące się za słowami i częstość ich pojawiania się zwiększa wiarygodność narratora.

Uruchom więc SWOJĄ WŁASNĄ SPONTANICZNĄ GESTYKULACJĘ i własną ekspresję ciała. Tylko tak zdołasz się uwiarygodnić w oczach odbiorcy. Twoja spontaniczność to klucz do właściwych gestów i doboru właściwych środków ekspresji.

Nie poddawaj się paraliżowi kamery, uwolnij dłonie i pozwól im by wraz z Tobą mówiły. Gesty narracyjne to uwolnione ręce, które się prawie nigdy nie dotykają, ale malują, kreślą coś w przestrzeni lub wybijają takty mowy. Pozwól im się ożywić i działać, jeśli naprawdę wierzysz w to, co mówisz. Podobnie jest z mimiką: daj wyraz gniewu czy radości, zdmuj się twarzą nie tylko słowem. Niech woja twarz też będzie żywa. Będziesz wtedy prawdziwy i odbiorca to wyczuje.